

Sedlmayer Kurt

Sedlmayer Kurt növénybiológus, a sopronhorpácsi növénynemesítő intézet alapítója 1900. augusztus 31-én született Szarvkón (ma: Hornstein, Ausztria)

Jómódú, az Eszterházy család szarvkői uradalmához tartozó, osztrák nemesi családból származott, apja főintézője volt a birtoknak. A Bécsi Mezőgazdasági Főiskolán mezőgazdasági mérnökként végzett. A diploma megszerzése után az Egyesült Államokban volt hosszabb tanulmányi körúton, de megfordult Dániában, Hollandiában, Jugoszláviában is. 1924-ben hazatért, a Nagycenki Cukorgyárak Rt. büki gazdaságának meggyespusztai növénynemesítő üzemét vezette. Feleségül vette Felsőbüki Nagy István nevelt lányát. 1930-ban Sopronhorpácson az apjától kapott tőkéből földet bérelt a csornai premontrei prépostságtól. A cukor- és takarmánytermelés mellett döntött, de rögtön elkezdett e fajok nemesítésével is foglalkozni. 1930 őszén egy Meggyespusztáról áthozott vetőmaggal kezdték meg a kísérletezést. Első próbálkozásait rögtön siker koronázta, egy különösen nagy magtermésű, életerős, és kiegyensúlyozott fajtát kapott. Ezt tovább nemesítve jött létre később a BETA C-242. Gazdaságát majd kétszeresére növelte, így Európa legnagyobb növénynemesítő állomását hozta létre 1935-ben. A II. világháború kitörése kezdetben kedvezett a gazdaságnak, mivel a német, lengyel és cseh mag is eltűnt a piacról. Főként Nyugat-Európába és az USA-ba exportált vetőmagot. Amikor a háború miatt 1941-ben a fenti felvevőpiacok kiestek, más haszonnövények nemesítésére használta a felszabadult kapacitást (pl. bükköny, őszi árpa, len, takarmányrépa). A világháború után szinte a semmiből kellett újraépítkeznie. Csak 1947-re sikerült teljesen helyreállnia a gazdaságnak, mert az országosan jelentkező maghiány komoly bevételt hozott és ekkor indult be újra a háború előtti két legnagyobb felvevőpiac. Óvatos terjeszkedésbe is kezdett, üvegházakat, répatárolót, és egy modernebb laboratóriumot építtetett. Sedlmayer Kurt 1948. március 14-én vehette át az ekkor először kiosztott Kossuth-díjat. Az indoklásnál többek között hatalmas szaktudását, kiváló gazdaságépítő érzékét és a magyar államért, annak nemzetközi megítélésért tett lépéseit említették.

1950-ben önként felajánlotta üzemét az államnak, cserébe kinevezték az akkor létrejött Sopronhorpácsi Kísérleti Gazdaság igazgatójává, így munkája lényegében nem változott.

1952-ben beválasztották a Magyar Tudományos Akadémia tagjai közé, majd 1954-ben másodszor is Kossuth-díjat kapott. Az 1956-os forradalom bukása után családjával nyugatra távozott, egy Bécs melletti faluban, Esslingben szervezte meg a dán Maribo Nemesítővállalat Cukorrépa-kutató intézetét, amit 1965. május 1-jén bekövetkezett haláláig fáradtságot nem ismerve vezetett.

Internet:

Tudósnapár weboldala. Hozzáférés:

http://tudosnapar.kfki.hu/historia/webdok.php?name=seidl_mayer _Letöltés: 2017.09.01.

Sopronhorpács weboldala. Hozzáférés: <http://www.sopronhorpacs.hu/kutato.html> Letöltés: 2015. július 27.

Sopronhorpács weboldala. Hozzáférés: <http://www.sopronhorpacs.hu/szulottek.html> Letöltés: 2015. július 27.

Sági Ferenc: 110 éve született a kiváló növénynemesítő. Büki Újság weboldala. Hozzáférés:

https://www.google.hu/search?q=S%C3%A1gi+Ferenc%3A+110+%C3%A9ve+sz%C3%BCletett+a+kiv%C3%A1ll%C3%B3+n%C3%B6v%C3%A9ny+nemes%C3%ADt%C5%91&ie=utf-8&oe=utf-8&client=firefox-b&gfe_rd=cr&ei=1mzuV6jpBane8gfo3IDQDg

Sopronhorpácsi növénynemesítési és növénytermesztési kutató intézet, Sopronhorpács, Budapest: Földművelésügyi Minisztérium, é. n.